

РОЛЬ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ У ТРАНСФОРМАЦІЇ РЕСУРСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ В ІНВЕСТИЦІЇ

к.е.н, доц. **Рубанов П.М.**,

студент гр. Ф-11 **Бачал О.О.**

Сумський державний університет (Україна)

На сьогодні в економіці України спостерігається вагома частка нереалізованого інвестиційного потенціалу фізичних осіб. В умовах триваючої ринкової перебудови і поглиблення кризових явищ в фінансовому секторі спостерігається суттєвий рівень дефіциту інвестиційних ресурсів. Залучення вільних коштів у національну економіку від капіталодавців цієї категорії має вирішальне значення у активізації інвестиційного і інноваційного процесів, у підвищенні стабільності і ресурсного забезпеченні економічного розвитку. Актуальність цього питання підсилюється ще й тим, що запозичення на зовнішніх фінансових ринках призводять до зростання сукупного зовнішнього боргу країни у комбінації з підвищенням валютних і дефолтних ризиків, що збільшує проблемність і ризиковість фінансових операцій внутрішніх фінансових посередників на фінансових ринках світу.

Завдання виконання головних стратегічних напрямів політики економічного розвитку зумовлює необхідність підвищення результативності державного регулювання і забезпечення динамічного зростання і ефективної роботи фінансових посередників, перш за все, в інвестиційному процесі.

Функціонування фінансових посередників формує ринок фінансових послуг, на якому у межах кругообігу капіталу виконуються операції між посередниками та їх клієнтами з приводу обслуговування і використання низки фінансових інструментів. Ринок фінансових послуг поєднує спеціалізовані види професійної діяльності фінансових посередників з управлінням фінансовими активами.

Фінансових посередників можна класифікувати за характером проведення фінансових операцій: депозитні установи, ощадні установи контрактного типу та інвестиційні посередники. Серед зазначених посередників найбільш довгостроковими фінансовими ресурсами оперують інвестиційні посередники. Інвестиційні посередники залучають фінансові ресурси за рахунок емісії корпоративних прав та їх продажу на фінансовому ринку зацікавленим фізичним і юридичним особам.

Поняття трансформації вільних коштів населення в інвестиційні ресурси можна розглядати як механізм конверсії грошових коштів домогосподарств у довгострокові нефінансові та фінансові (нематеріальні і матеріальні) активи з метою одержання доходу за цими вкладеннями. Кізіма Т.О. виділяє декілька етапів трансформації заощаджень: формування ресурсів, призначених для заощаджень; вкладання їх у фінансові та не фінансові активи; отримання доходу за результатами управління інвестиційним портфелем.

Якщо розглядати таку трансформацію коштів, як компонент державного регулювання на макрорівні, можна виокремити наступні етапи цього процесу: створення заощаджень; акумулювання фінансових ресурсів населення; створення інвестиційного потенціалу; перетворення фінансових ресурсів у інвестиції; одержання результату у вигляді зростання доходів домогосподарств та підприємств реального сектору економіки, зростання їх номінальної і ринкової капіталізації.

Для характеристики грошових потоків, сформованих у домогосподарств та скерованих через непрямі канали у реальний сектор економіки, потрібно аналізувати і зіставляти обсяги залучених фінансовим посередниками коштів домогосподарств та обсяги наданих виробничим структурам кредитних ресурсів з боку фінансових установ з урахуванням строковості формування і розміщення цих ресурсів. Такий підхід дозволяє виокремити продуктивну складову фінансування економічного розвитку, відокремлюючи, зокрема, споживче кредитування і кредитування імпорту.

Крім того, потрібна секторальна порівняльна оцінка впливу окремих форм фінансових посередників, зокрема фондового ринку та банківського сектору, на процес мобілізації фінансових ресурсів населення та їх послідовне спрямування у пріоритетні сектори економіки. Це дозволяє оцінити і відрегулювати ефективність діючих інструментів трансформації ресурсів домогосподарств непрямыми каналами.

Аналіз рівня трансформації мобілізованих ресурсів домогосподарств у реальний сектор економіки протягом 2014 року показує відносно зростання і перевищення обсягів кредитування банками реального сектору над обсягами депозитних коштів населення. Таке розбалансування має тимчасовий характер і викликане з одного боку ускладненим виводом коштів населенням з банківської системи, що перебуває у кризовому стані, а з іншого, - надходженням у економіку емісійних фінансових ресурсів, зокрема, наданих НБУ для рефінансування комерційних банків та коштів, емітованих в рамках покриття бюджетного дефіциту.

За останній рік відслідковується тенденція збільшення частки короткострокового кредитування за рахунок зниження середньострокових та довгострокових кредитів, що викликане нестачею у банків надійного ресурсного забезпечення та тривалим відтоком ресурсів домогосподарств через недовіру до фінансової системи і об'єктивне зростання ризиків ліквідності вкладених коштів.

Отже, у сучасних умовах фінансові посередники потребують суттєвої підтримки і кваліфікованого регулювання з боку державних структур у забезпеченні кругообігу фінансово-інвестиційних ресурсів населення.